

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Liberec
29.8.2005

6

Psychiatrie včetně AT - návykových nemocí a sexuologie - činnost v Libereckém kraji v roce 2005

*Psychiatry incl. Alcohol and Drugs Guidance Centres and Sexology - Activity
in Branch in Liberecký Region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru psychiatrie včetně AT – návykových nemocí a sexuologie v Libereckém kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti a stručný přehled pacientů podle užívané psychoaktivní látky. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení a dle územní.

Summary

Information on health service activity in the branch of psychiatry including alcohol and drugs guidance centres and sexology in the Liberecký region in 2005 contains data about out-patient care, in particular, about health service network, personnel capacity, activity and a brief overview of patients by used psychoactive substance. Data are presented by type of health establishment and by territory.

Činnost ambulantních oddělení psychiatrie je statisticky sledována prostřednictvím výkazu A (MZ) 1-01, který je součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR. Vyplnit výkaz má za povinnost každé ambulantní oddělení nebo pracoviště psychiatrie ve všech zdravotnických zařízeních. V předkládaném materiálu jsou do oboru psychiatrie zařazeny také ordinace zajišťující péči o alkoholiky a toxikomany (AT) a sexuologická pracoviště. Všechny dosud vydané Informace ze zdravotnictví krajů jsou dostupné na internetových stránkách ústavu www.uzis.cz v části Rychlé informace.

Během roku 2005 poskytovalo ambulantní péči v oboru psychiatrie v Libereckém kraji celkem 21 pracovišť. Péče byla zajišťována nejčastěji v samostatných ordinacích lékařů specialistů. K 31.12.2005 pracovalo na uvedených pracovištích (měřeno součtem úvazků včetně smluvních) 18,34 lékařů (z toho 85 % psychiatrů), 2 psychologové a 16,17 ZPBD (zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí).

Nejvíce pracovišť psychiatrie se soustředilo přímo ve městě Liberec, ve kterém byla téměř polovina všech ordinací a pracovalo zde 40 % všech lékařů. Počet lékařů na 100 tis. obyvatel v Libereckém kraji v posledních letech pozvolna stoupá, stále je však pod celorepublikovým průměrem.

V roce 2005 bylo v Libereckém kraji ošetřeno přes 14 tisíc pacientů, z toho 58 % žen (což odpovídá celorepublikovému podílu léčených žen). Podíl dětí do patnácti let ambulantně léčených na psychiatriích byl nadprůměrný, a to zejména vlivem ordinací v České Lípě. Zatímco v celé České republice bylo ze všech léčených pacientů pouze 5 %

ve věku 0-14 let, ve zdravotnických zařízeních okresu Česká Lípa jich bylo téměř 20 %. Na druhou stranu v okrese Semily nebyl ošetřen žádný dětský pacient.

Každý ošetřený pacient navštívil psychiatrickou ordinaci během roku průměrně 5,7 krát (v okrese Semily dokonce 7,2 krát), v České republice je tento průměr téměř shodný - 6 ošetření na jednoho pacienta za rok. V ordinacích psychiatrie v kraji tak bylo za celý rok poskytnuto přes 80 tisíc ambulantních vyšetření nebo ošetření.

Nejčastější příčinou návštěvy psychiatra jsou dlouhodobě neurotické poruchy (38 %) a afektivní poruchy (20 %), které dohromady tvoří přes polovinu všech onemocnění. Výskyt léčených onemocnění (v přepočtu na počet obyvatel) je pro všechny vybrané diagnózy v kraji nižší než je průměr v celé České republice (s výjimkou vývojových poruch v dětství a adolescenci, což odpovídá nadprůměrnému podílu léčených dětí). Z výše uvedeného ovšem nelze usuzovat, že by obyvatelé našeho kraje trpěli duševními chorobami méně často, jen jsou v našem kraji tyto choroby méně často léčeny (pacienti mohou za léčbou dojíždět do jiného kraje, nebo se nemusejí nechat léčit vůbec).

Předkládaný materiál poskytuje i informace o pacientech léčených pro alkohol a drogy na ambulantních pracovištích návykových nemocí - AT. Z uvedených dat vyplývá, že počet těchto pacientů (vztahený na počet obyvatel) je v Libereckém kraji výrazně nižší než je průměr celé České republiky. Zatímco v ČR připadá v přepočtu na 10 000 obyvatel 27 léčených alkoholiků a 17 léčených narkomanů, v Libereckém kraji je to pouze 16 pacientů užívajících alkohol a 3 pacienti užívající drogy. Největší podíl léčených uživatelů drog je ve věkové skupině 20-29 let, léčeným alkoholikům je nejčastěji mezi 30 až 40 lety.

Předkládané informace o činnosti v oboru psychiatrie jsou doplněny i o údaje týkající se lůžkové péče v oboru psychiatrie. V našem kraji bylo v roce 2005 jedno lůžkové oddělení psychiatrie a jedno lůžkové oddělení dětské psychiatrie, obě v Krajské nemocnici Liberec.

Zpracovala: Ing. Giljan Pavlovová
ÚZIS ČR, Liberecký krajský odbor
Voroněžská 144, 460 01 Liberec 1
tel.: 485 217 201
pavlovova@uzis.cz, <http://www.uzis.cz>

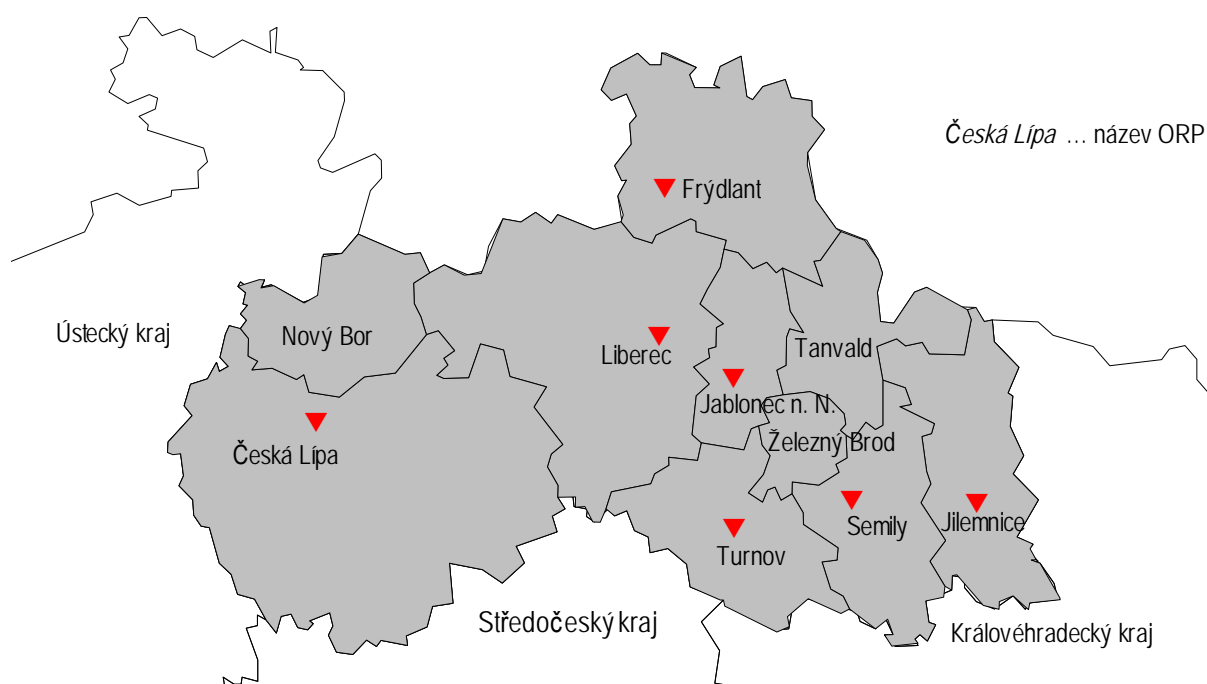
Personální zajištění ambulantní péče dle poskytovatele péče a dle územních celků

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾				ZPBD ²⁾
		lékaři		psychologové		
		celkem	z toho psychiatrii			
dle poskytovatele péče						
Ambulantní část lůžkových ZZ	4	2,59	0,80	2,00	4	
Samostatná ordinace lékaře specialisty	10	8,10	8,10	-	5,52	
Ostatní ambulantní zařízení	7	7,65	6,65	-	6,50	
Liberecký kraj celkem	21	18,34	15,55	2,00	16,17	
dle území (okresů)						
Česká Lípa	3	4,20	4,20	-	4,00	
Jablonec nad Nisou	4	3,30	3,30	-	3,00	
Liberec	10	8,54	5,95	2,00	7,50	
Semily	4	2,30	2,10	-	1,67	
Liberecký kraj	21	18,34	15,55	2,00	16,17	
ČR	751	712,59	666,31	83,89	398,40	

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

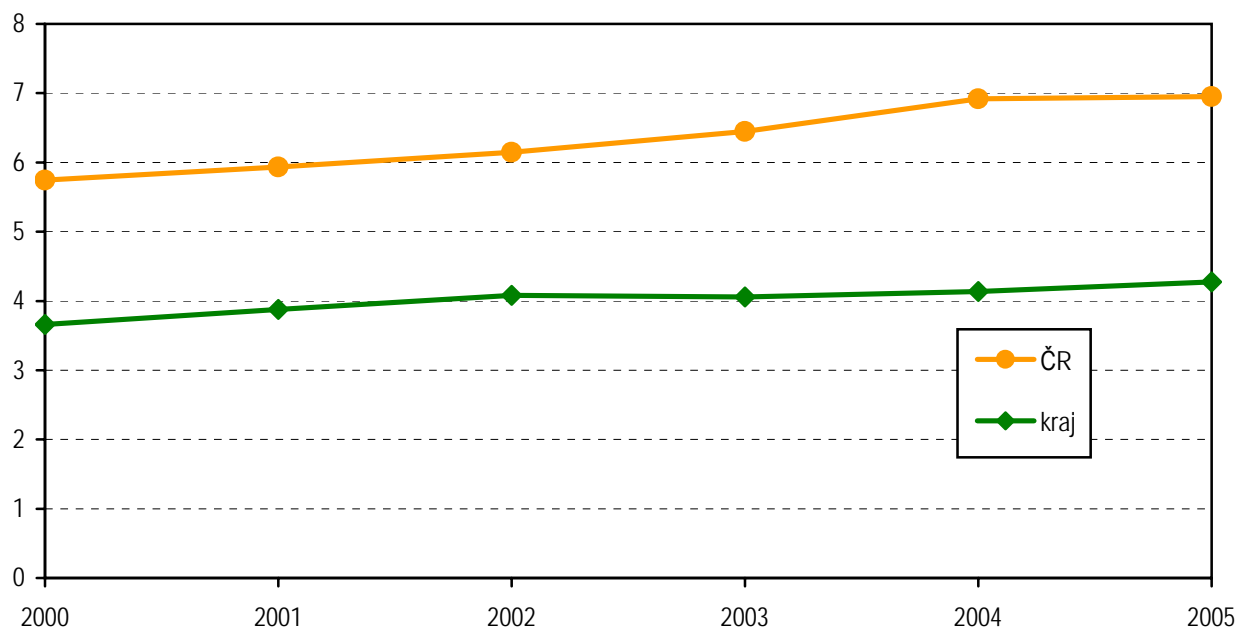
Obce s psychiatrickou ordinací*) v Libereckém kraji k 31.12.2005

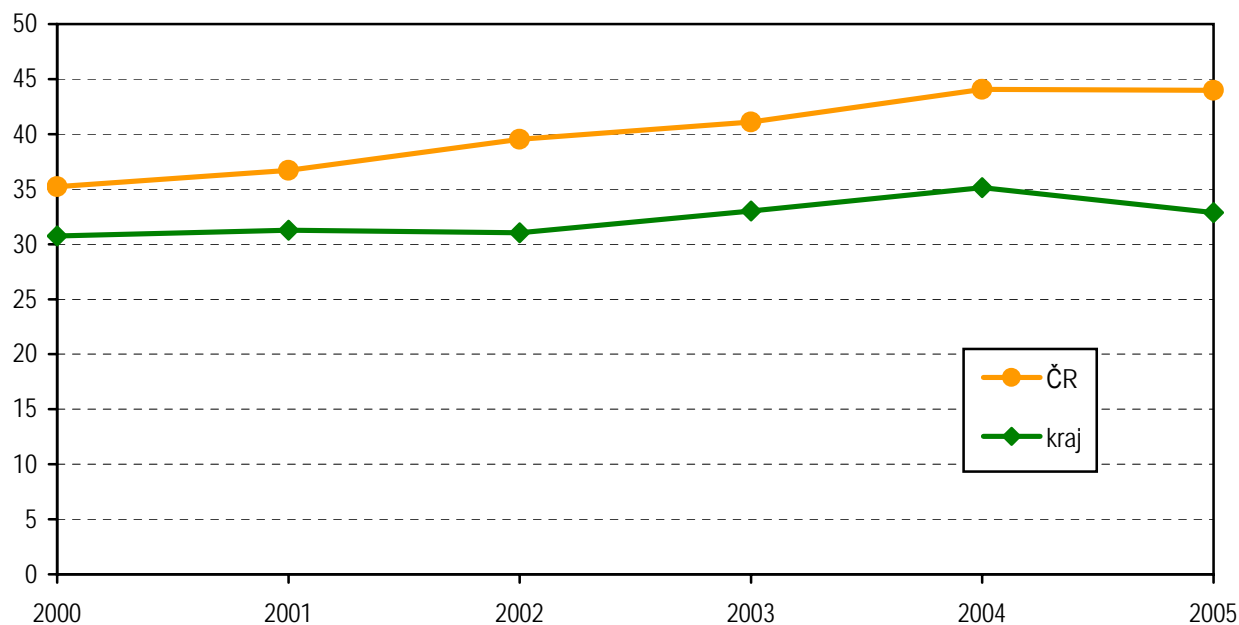
*) včetně detašovaných pracovišť

Pozn.: V mapě není zohledněn počet ordinací v obci.

Počet lékařů v psychiatrických ambulancích na 100 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Počet léčených pacientů v psychiatrických ambulancích na 1 tisíc obyvatel v letech 2000 - 2005

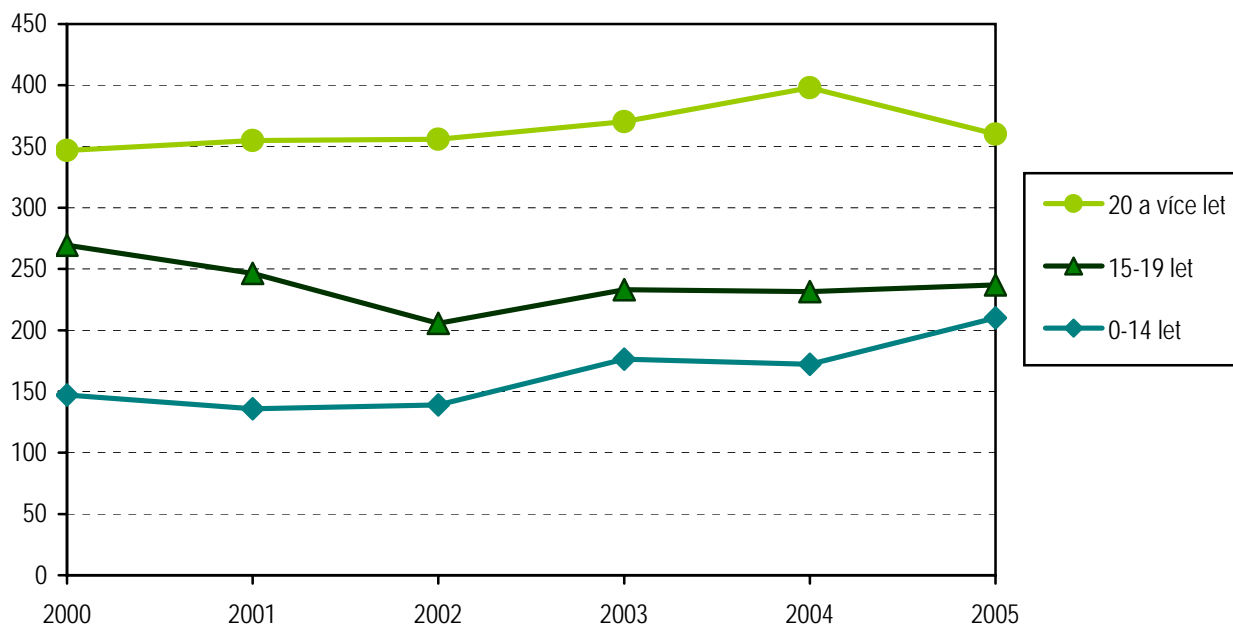
Ambulantní péče (počty ošetření - vyšetření) dle území

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření			Počet prvních ošetření ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření na 1 léčeného pacienta
	celkem	z toho žen (%)	z toho dětí ²⁾ (%)	celkem	z toho žen (%)	z toho dětí ²⁾ (%)	
Česká Lípa	18 769	61,31	15,13	3 795	57,23	19,47	4,95
Jablonec nad Nisou	14 267	63,27	6,03	2 082	60,33	8,60	6,85
Liberec	33 774	60,37	4,49	6 267	55,42	7,58	5,39
Semily	13 961	73,55	-	1 934	64,94	-	7,22
Liberecký kraj	80 771	63,38	6,46	14 078	57,94	9,89	5,74
ČR	2 689 389	60,54	3,49	450 166	59,32	5,01	5,97

¹⁾ Počet prvních ošetření v daném roce odpovídá počtu léčených pacientů v daném roce

²⁾ Osoby ve věku 0-14 let

Počet léčených pacientů dle věku na 10 000 obyvatel dané věkové skupiny

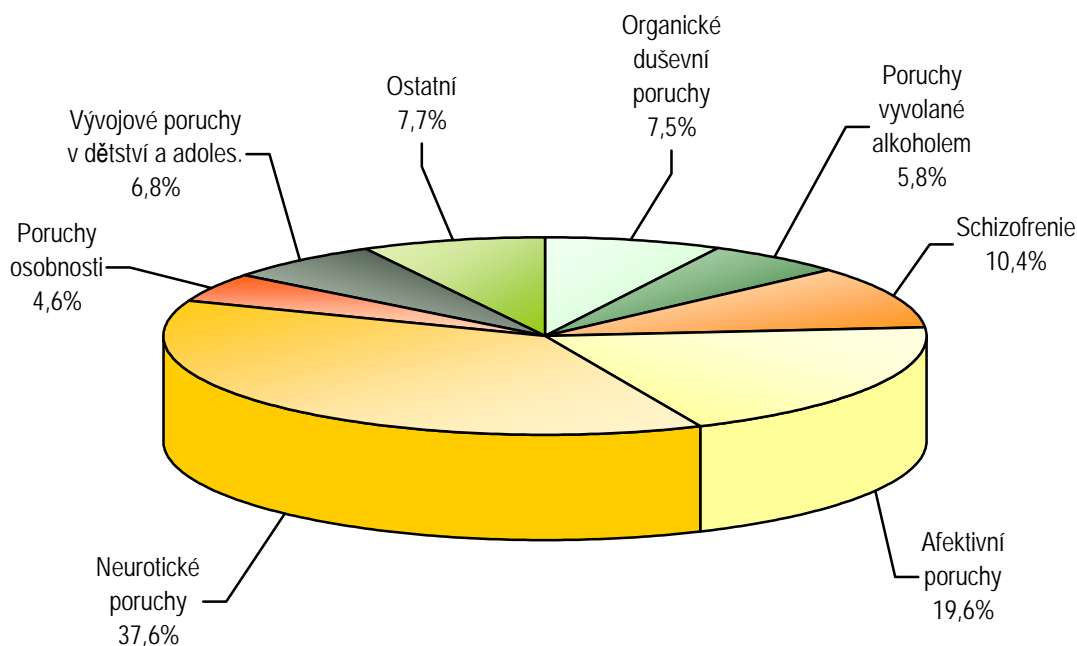
Léčení pacientů*) pro vybraná onemocnění

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet prvních ošetření pro vybrané onemocnění		
	Liberecký kraj absolutně	na 10 000 obyvatel ¹⁾	
		Liberecký kraj	ČR
Organické duševní poruchy (F00-F09)	1 060	24,75	49,56
Poruchy vyvolané alkoholem (F10)	824	19,24	25,63
Poruchy vyvolané ostatními psychoaktivními látkami (F11-F19)	230	5,37	12,65
Schizofrenie (F20-F29)	1 461	34,11	40,19
Afektivní poruchy (F30-F39)	2 765	64,56	88,43
Neurotické poruchy (F40-F48, F50-F59)	5 298	123,71	173,61
Poruchy osobnosti (F60-F63, F68-F69)	649	15,15	25,41
z toho patologické hráčství (F63.0)	35	0,82	1,37
Sexuální poruchy, deviace (F64-F66)	115	2,69	2,88
Mentální retardace (F70-F79)	475	11,09	16,66
Vývojové poruchy v dětství a adolescenci (F80-F98)	961	101,77	96,71
Neurčená duševní porucha (F99)	66	1,54	2,57
Neplodnost (N46, N97)	197	4,60	2,45

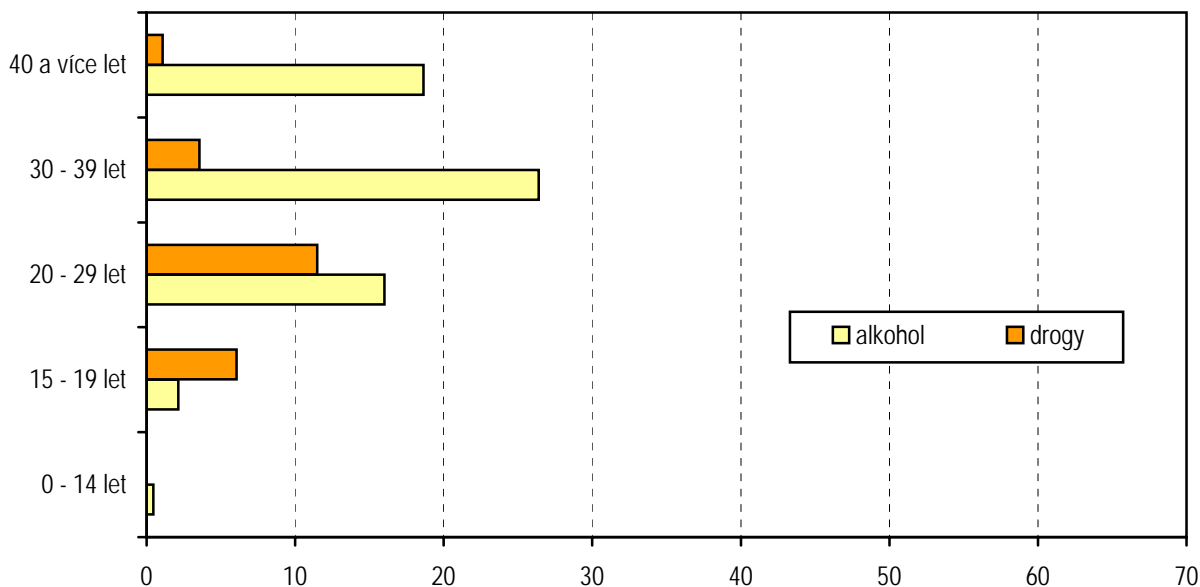
*) Počet prvních ošetření pro danou diagnózu (pacient může být započítán tolikrát, pro kolik onemocnění byl prvně ošetřen)

¹⁾ U onemocnění vývojové poruchy v dětství a adolescenci je přepočítáno na 10 000 obyvatel ve věku 0-19 let

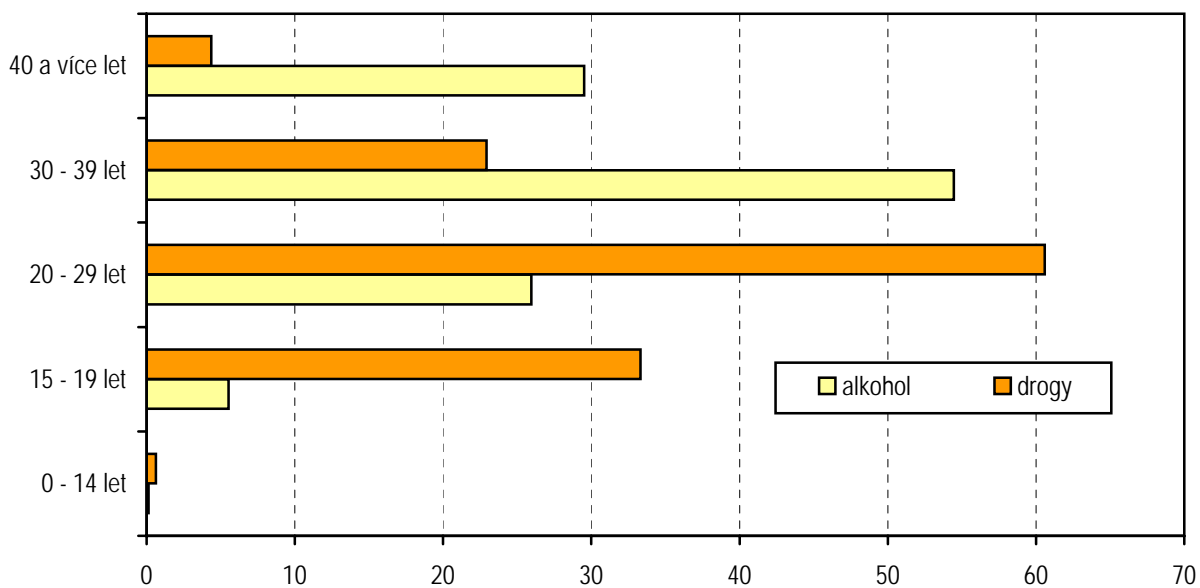
Struktura prvních ošetření pro vybraná onemocnění

**Počet pacientů ambulantních pracovišť AT
užívajících alkohol nebo drogy na 10 000 obyvatel
dané věkové skupiny - Liberecký kraj**

**Počet pacientů ambulantních pracovišť AT
užívajících alkohol nebo drogy na 10 000 obyvatel
dané věkové skupiny - Česká republika**

Vyžívání lůžkového fondu psychiatrických oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice ¹⁾		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	2	32	-	28
Počet pracovníků ²⁾				
lékaři	8,61	147,19	-	449,61
ZPBD ³⁾	34,51	528,40	-	2 782,11
sestra ³⁾ u lůžka	28,51	492,24	-	2 624,67
ZPOD ³⁾	5,00	131,00	-	1 186,63
Průměrný počet lůžek	76,00	1 439,00	-	9 325,90
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	51,0	1 128,8	-	8 569,8
na 1 lékaře	5,9	7,7	-	19,1
na 1 sestru ³⁾ u lůžka	1,8	2,3	-	3,3
Počet lékařů na 100 lůžek	11,33	10,23	x	4,83
Počet ZPBD ³⁾ na 100 lůžek	45,41	36,72	x	29,90
Počet hospitalizovaných	853	19 700	-	42 362
Nemocniční letalita	1,2	2,3	-	39,8
Využití lůžek ve dnech	245,0	286,3	-	335,4
Průměrná ošetrovací doba	21,8	20,9	-	73,8
Prostoj lůžek ⁴⁾	5,7	4,2	-	5,6

¹⁾ Včetně dětské psychiatrie

²⁾ Součet úvazků

³⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

⁴⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s psychiatrickým oddělením v kraji:

Krajská nemocnice Liberec (2 oddělení: psychiatrie a dětská psychiatrie)

Seznam OLÚ s psychiatrickým oddělením v kraji:

-